

5. Lashchenko M. A., Koval O. Yu. (2021) Novitnia metodyka vykladannia anhliiskoi movy studentam ekonomichnykh spetsialnostei [New methods of teaching English for the students of economic specialties]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitinii shkolakh – Pedagogy of formation of creative personality in higher and secondary education*, № 79, Т. 1. P. 140–143. [in Ukrainian]
6. Mekheda A. M., Snisarenko I. Ye. (2020) Suchasni innovatsii v protsesi navchannia anhliiskoi movy studentiv nemovnykh spetsialnostei [Modern innovations in the process of teaching English for the students of non-linguistic specialties]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedagogichni nauky – Scientific proceedings. Series: Pedagogical sciences*, (188). P. 121–127. [in Ukrainian]
7. Naumenko U. V. (2018) Innovatsiini metody navchannia anhliiskoi movy u vyshchii shkoli v umovakh modernizatsii [Innovative methods of teaching English in high school in the conditions of modernization]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, № 3.1 (55.1). P. 118–122. [in Ukrainian]

Hnatyk K., Fodor K. New methods and technologies of teaching English for the students of non-linguistic specialties

The article is devoted to the new methods and technologies of teaching English for the students of non-linguistic specialties. It has been stressed the importance of mastering by lecturer the new methods of teaching English, special learning technics to choose optimally one or another method of teaching accordingly to the level of knowledge, needs and interests of students. It has been defined and described the most effective approaches, popular technologies and methods of teaching English for the students of non-linguistic specialties, which are: communicative approach, application of information technologies, game methods, contextual learning, interactive learning, collaborative learning, person-oriented learning, flipped class. It has been found that the most usable and basic in the process of learning foreign languages, in particular, the English language is the communicative approach that is characterized with focusing on the development of communication skills in real situations and emphasizes students' speaking, listening, reading and writing skills. The resultativeness of using modern information technologies at the English language classes has been substantiated. It has been noted that a rather popular method in modern pedagogy is the use of games that stimulate the learning of the English language, the development of vocabulary and grammar, help to form the necessary communication skills in the team, and develop critical thinking of the students of non-linguistic specialties. The attention has been focused to the relevance of applying the project method as one of the technologies, which ensures person-oriented learning that teaches students cooperation, educates such ethical values as mutual help and the ability to empathize, forms creative abilities and activates students in learning English. It has been summed up that new methods of teaching English help to make the process of learning the English language more interesting, resultative and exciting for students of non-linguistic specialties.

Key words: new methods of teaching, the English language, students, non-linguistic specialties, teaching methods, approach, learning technologies, means of studying.

УДК 378:373.2.011.3-051]:81'242-053.4

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.92.1.07>

Голома Н. М., Карнаухова А. В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглядається сутність поняття “комунікативна компетентність” і його компоненти. Проаналізовано результати досліджень, що стосуються актуальних проблем формування комунікативної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку як складової загальної професійної компетентності. Відзначено, що сучасна система дошкільної освіти потребує висококваліфікованого вихователя, здатного ефективно та відповідально формувати комунікативну компетентність у дітей дошкільного віку. Педагог має не лише налагоджувати ефективну комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу закладу дошкільної освіти, але й вчити дітей висловлювати свої думки, сприяти накопиченню ними власного досвіду адекватного використання мовлення в різних життєвих ситуаціях, прищеплювати культуру спілкування. Для ефективного управління формуванням комунікативної компетентності дітей раннього віку та дошкільного віку вихователь має доцільно застосовувати комунікативні технології, сприяти створенню для кожного вихованця умов для спілкування, а саме: довірливо-емоційний контакт, що сприяє спілкуванню, забезпечення психологічного комфорту для кожного вихованця, можливості висловити власну точку зору й бути почутим. Таким чином, виникає необхідність активізувати індивідуальний підхід до студентів в процесі професійної підготовки, вивіщувати їх комунікативний рівень, ознайомлювати їх з різними сучасними комунікативними технологіями й стратегіями та розвивати здатність майбутніх педагогів доцільно застосовувати їх в освітньому процесі закладу дошкільної освіти; сприяти розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців, спираючись на їх самостійну роботу, активні форми та методи освітньої взаємодії.

У статті визначені компоненти підготовки майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку, а саме: мовленнєва компетентність; здатність до емпатії, уміння “відчувати” дитину, “зчитувати” її стан; здатність організовувати різні форми освітньої взаємодії, які спонукають дітей активно спілкуватися, відстоювати свою думку, виявляти ініціативу; володіння та доцільне застосування сучасних комунікаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: майбутні вихователі, діти дошкільного віку, комунікативна компетентність, підготовка.

У сучасних умовах реформування соціальної, політичної та економічної сфер суспільного життя, основними пріоритетами розвитку системи вищої освіти є її модернізація та практична спрямованість. Ці пріоритети реалізуються в наукових розвідках та педагогічній практиці. Інтеграційні процеси української системи освіти до європейського та світового освітнього простору створюють потребу в удосконаленні підготовки фахівців, які здатні ефективно здійснювати свою професійну діяльність на основі взаємодії між суб'єктами освітнього простору в закладах освіти.

Значна відповідальність у реалізації цього завдання покладається на вихователів закладів дошкільної освіти, адже дошкільний вік – фундамент розвитку особистості дитини. Відповідно до концептуальних положень Державного стандарту дошкільної освіти (2021), освітній процес в закладах дошкільної освіти має будуватися на соціально-педагогічному партнерстві всіх суб'єктів освітньої діяльності. В цьому аспекті особливої актуальності набуває формування готовності майбутніх вихователів до побудови освітнього процесу в закладах дошкільної освіти на засадах дитиноцентризму та організації партнерської взаємодії між усіма суб'єктами освітнього процесу, в основі якої – ефективна комунікація.

Місія сучасного вихователя полягає, крім усього іншого, й в утвердженні особистісного спілкування, а саме: співтворчості, забезпечення підтримки, співпереживання, довіри, що, в свою чергу, спонукає учасників освітнього процесу в закладі дошкільної освіти до спілкування, викликає бажання ділитися враженнями, бути почутими, отримати емоційний відгук на висловлені почуття та переживання. Мовлення є головним інструментом, за допомогою якого дитина дошкільного віку встановлює контакт із довкіллям і завдяки якому відбувається її соціалізація. Майбутній вихователь має володіти не лише професійними вміннями щодо організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, налагодженням ефективною комунікації з усіма його учасниками, але й здатністю до самоосвіти та саморозвитку та інших важливих якостей. Очевидно, що виховання компетентних фахівців серед молоді є необхідним і важливим, оскільки успіх у вирішенні освітніх завдань майбутнього покоління залежить від особистості педагога, його ерудиції та культури. Однією з важливих складових професійної компетентності є комунікативна компетентність, яку загалом трактують як систему внутрішніх ресурсів, необхідних для створення структури ефективною комунікації у визначеному колі ситуацій міжособистісної взаємодії, здатність встановлювати та підтримувати необхідні зв'язки з іншими людьми. Тому випускник закладу вищої освіти має володіти мовою, вмінням ефективно спілкуватися та взаємодіяти з аудиторією. Так, саме вихователь закладу дошкільної освіти має створити таку атмосферу спілкування, відкритості та зацікавленості в оволодінні знаннями та практичними навичками в групі вихованців, яка, безперечно, сприятиме можливості кожної дитини висловити свою точку зору, поділитися враженнями від побаченого чи почутого, відчуті можливість безумовного прийняття себе та інших в колі значущих людей. Також значущим для освітнього процесу аспектом закладу дошкільної освіти є те, що вихователь сприяє розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку та сприяє розвитку культури їх спілкування.

Аналіз наукових розвідок в контексті означеної проблеми свідчить про те, що елементи професійної компетентності педагога були досліджені у роботах таких дослідників, як: Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богуш, Н. Гавриш, А. Кошіль, Н. Лисенко, Т. Поніманська, Дж. Равен та інші. Дослідження вищезазначених науковців зосереджувались на психологічних та педагогічних аспектах піднятої проблеми. Зокрема, дослідники підкреслювали, що поняття “компетентність” у змістовому значенні охоплює три аспекти: знання, вміння, навички; тобто, це процес, що зумовлює появу вмінь та відповідних дій, – це взаємозв'язок між знаннями та моделюванням ситуацій щодо вирішення проблеми.

Деякі дослідники, зокрема І. Бех, І. Зязюн, І. Луценко та інші, наголошують на важливості гуманістично орієнтованого педагогічного спілкування та необхідності комунікативної взаємодії, як необхідної складової професійної діяльності фахівця. Водночас, не зважаючи на вагомі дослідження в контексті означеної проблеми, підготовка майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку в освітньому процесі закладу дошкільної освіти лишається актуальною. Це пов'язано, насамперед, з віковими особливостями дітей, а також з викликами сучасної системи освіти.

Вищевикладене й спричинило обрання нами теми статті з метою висвітлення особливостей формування комунікативної компетентності у майбутніх вихователів дітей дошкільного віку під час їх професійної підготовки. Окрім цього, у статті також розглядаються основні сучасні підходи до вирішення цієї проблеми.

У сучасному демократичному суспільстві проблема комунікації вважається однією з найважливіших, особливо в галузі освіти. Освітня сфера має за мету гарантувати якісну підготовку людини до життя у світі, що динамічно розвивається та характеризується різноманітністю комунікаційних засобів та можливостей. Сучасне суспільство потребує конкурентоспроможних фахівців, здатних швидко адаптуватися до умов та викликів соціуму. Не останню роль в цьому процесі відіграє здатність особистості до налагодження взаємодії з різними представниками соціальних інституцій. За даними провідних фахівців у галузі менеджменту, 90% успіху діяльності керівника залежить від успішності здійснення ним різного роду комунікацій. Варто відзначити, що професія вихователя дітей дошкільного віку належить до категорії професій, де спілкування має велике значення, й, відтак, є суттєвою складовою педагогічної діяльності. Професійно-педагогічна комунікація стає основною формою освітнього процесу, а продуктивність цієї комунікації визначається цілями й цінностями спілкування, що визнаються всіма його учасниками як норма індивідуальної поведінки.

Проблема формування комунікативної компетентності завжди була актуальною й такою, що викликала й продовжує викликати інтерес для вітчизняних та зарубіжних дослідників. Так, зокрема, у більшості освітніх програм, особливо західних, комунікативна компетентність визнається ключовою, фундаментальною, яка передбачає, що відповідальність за її формування покладається не лише на окремі галузі знань, але й на загальний освітній процес. Слід зазначити, що спілкування є важливою складовою життєдіяльності суб'єкта, відтак відіграє вагомий роль у формуванні й розвитку зростаючої особистості. Через спілкування, безпосереднє й опосередковане, людина отримує знання про навколишній світ, "привласнює" суспільні цінності, пізнає природу, набуває власний досвід пізнання оточуючого. В процесі спілкування у індивіда формуються критерії людської оцінки, що є важливою умовою розвитку його самосвідомості. Можна констатувати, що комунікативна компетентність формується з перших років життя людини за умов безпосередньої взаємодії, активного спілкування, а тому є результатом досвіду спілкування між дітьми, дітьми й дорослими тощо. Такий комунікативний досвід можна набути не лише в процесі безпосередньої взаємодії, але й під час ознайомлення із літературними творами, театральними виставами, кінострічками, з яких людина отримує інформацію про характер комунікативних ситуацій, варіантами їх розгортання та проблеми їх вирішення.

Упродовж дошкільного дитинства малюк набуває основ особистісної культури, що відповідає загальнолюдським духовним цінностям. Особистісно орієнтований підхід в освітньому процесі закладу дошкільної освіти спрямований на створення умов для розв'язання основних завдань виховання дітей дошкільного віку, серед яких: формування творчої особистості; ранній вияв індивідуальності дитини та її подальший розвиток; розвиток довірливих етично-цінних міжособистісних відносин дітей з дорослими та однолітками; набуття можливостей, способів самостійного життя та їх використання у повсякденній діяльності. Формування комунікативної компетенції спрямоване на розвиток культури мовленнєвого спілкування, засвоєння мовленнєвого етикету та етичних норм спілкування. Так, виховання мовленнєвої культури, культури спілкування, формування мовної особистості й мовленнєвої поведінки майбутнього громадянина держави багато в чому залежить від специфіки мовленнєвого середовища, у якому б особистість почувалася комфортно.

Аналіз сучасних досліджень дозволяє нам трактувати зміст поняття "комунікація" не лише як засіб сприймання й передачі інформації, але й процес взаємодії, сприйняття та пізнання людьми один одного. Проблема формування комунікативної компетентності особистості дитини знайшла відображення у соціологічних, психологічних, лінгвістичних дослідженнях, які довели, що не лише діти дошкільного віку, але й учні початкових класів не завжди чітко й доцільно можуть висловити свої думки, почуття, відчуття, що, загалом, є перешкодою не лише для розвитку ефективної пізнавальної діяльності зростаючої особистості, але й встановленню повноцінного контакту між дорослим і дитиною.

Зрештою дослідники зазначають, що саме комунікативна компетентність не лише задовольнить прагнення зростаючої особистості у спілкуванні, у підтримці, але й забезпечить їй "почуття успіху" не лише у майбутньому, але й "тут і зараз" – це й певний соціальний статус у групі однолітків, уміння донести до співбесідника свою власну думку. Активна роль дитини в колективі однолітків є підґрунтям для формування у неї лідерських якостей, позитивного сприймання себе та інших. Велику роль в цьому відіграє спілкування. Так, дитина, яка може чітко висловлювати свої думки, виявляти ініціативу, аргументувати свою позицію, здатна "захопити" грою чи ідеями інших дітей.

Характеризуючи мовленнєву діяльність як надважливу діяльність людини, Г. Васьківська, зокрема, зазначала, що цей вид діяльності не може відбуватися поза прагненням особистості компенсувати внутрішнє напруження (чи занепокоєння); бажанням почути схвальну думку про результат своїх дій; отримати уявлення (або уточнити їх) про іншу людину, про її якості та здібності; активно вплинути на її думку, змінити її погляди, переконання; виявити стурбованість щодо проблем іншої людини; презентувати себе як особистість тощо [4, с. 35].

Поняття "комунікативна компетентність майбутнього вихователя" визначається науковцями як готовність до ефективного спілкування та розвинені комунікативні уміння та особистісні якості педагога. Ці якості сприяють творчому вирішенню педагогічних завдань, які мають предметно-пізнавальний, практико-орієнтований та особистісно-орієнтований характер і виникають у процесі комунікації. За визначенням А. Кошіль, зміст поняття "комунікативна компетентність вихователя" включає наступні складові:

1. Уміння встановлювати психологічний контакт з аудиторією.
2. Уміння управляти процесом спілкування, підбирати методи взаємодії.
3. Мовні вміння (високий рівень знання мови, її виразних можливостей, засобів переконання).
4. Володіння культурою спілкування (етикетною вивіреністю мови: умінням слухати і чути співрозмовника, умінням ставити запитання, бачити і правильно інтерпретувати реакцію людей, умінням виявляти і передавати своє ставлення з приводу чого-небудь, готовністю і бажанням спілкуватися).
5. Здійснення рефлексії своєї участі в комунікації [5, с. 178].

І. Глазкова зазначає, що передумовою ефективною педагогічної діяльності педагога є його підготовка на засадах діалогічної взаємодії, в центрі якої – особистість з її самобутнім та унікальним ставленням до оточуючого світу, інших людей.

Таким чином, можна резюмувати, що майбутній вихователь має володіти здатністю оцінювати ситуацію, в якій розгортається діалог між усіма суб'єктами освітнього процесу та прогнозування вектор його

розгортання; спрямовувати та корегувати формат спілкування; доцільно застосовувати різні комунікативні стратегії та технології.

Як зазначає Н. Гавриш, щоб досягти найкращого розвитку мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку, нині повинна змінитися позиція вихователя. Адже мовленнєва компетентність це не просто знання слів і уміння правильно їх вимовляти, а вміння, насамперед, продукувати свої думки, емоції, ставлення, враження тощо.

Суголосною з твердженням Н. Гавриш є думка І. Паласевич, яка зазначає, що вихователь з належним рівнем комунікативної компетентності є своєрідним активатором співпереживання, налаштовує дітей до пізнання, спільний пошук рішення проблеми, що, в свою чергу, позитивно впливає на нього самого. Особливого значення при цьому набуває здатність педагога до емоційної ідентифікації та емпатії. Така взаємодія передбачає певну емоційну налаштованість вихователя на співрозмовника, внутрішню рівновагу, його стійкі ціннісні орієнтації, моральну готовність до взаємодії, що виявляється у доброзичливому, уважному ставленні, тактовності, делікатності, стриманості, ввічливості [7, с. 223]. Тобто уся діяльність педагога має бути зорієнтована на дитину. Не менш важливими є уміння правильно донести свою думку, знання літературної мови. Таким чином, комунікативна взаємодія вихователя з вихованцем включає й розуміння дитини, організацію мовленнєвого контакту, залучення дітей до різних видів діяльності, сприяє накопиченню ними власного досвіду адекватного використання мовлення в різних життєвих ситуаціях.

Для ефективного управління формуванням комунікативної компетентності дітей раннього віку та дошкільного віку педагог має доцільно застосовувати комунікативні технології: діалогові (сприяють розвитку як особистісних, так і групових, соціально-орієнтованих якостей, а саме: згуртованість, готовність до співпраці, довіра, взаємоповага та увага один до одного), ситуативного моделювання (що передбачають використання різних життєвих ситуацій для спонукання дитини до опису предметів та об'єктів, розповідання про різні події, переказування змісту улюблених книжок та мультфільмів; забезпечують вправлення дитини до звернення до дорослого та однолітка, висловлювання своєї власної думки, аргументування) та інші. Розвиваючи комунікативну компетентність дітей дошкільного віку, вихователь має сприяти створенню для кожного вихованця умов для спілкування, а саме: створення сприятливої атмосфери, забезпечення психологічного комфорту для кожного вихованця, де кожний учасник освітнього процесу має право не лише на висвітлення власних думок та ідей, але й можливість почути іншу точку зору, прислухатись до неї.

Відтак підготовка майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку включає такі компоненти: мовленнєву компетентність; здатність до емпатії, уміння “відчувати” дитину, “зчитувати” її стан; організувати різні форми освітньої взаємодії, які спонукають дітей активно спілкуватися, відстоювати свою думку, виявляти ініціативу; володіння та доцільне застосування сучасних комунікаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

В освітньому процесі закладу вищої освіти задля вивчення комунікативної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку, під час практичних занять ми пропонуємо студентам використовувати різні види ігор, зокрема сюжетно-рольові, ділові та рольові ігри. Це відбувається в контексті застосування нами технологій ситуативного моделювання. Саме ця технологія сприяє наближенню майбутнього вихователя до реалій повсякденної педагогічної діяльності. Сюжетно-рольова гра передбачає проходження від вивчення реальних педагогічних ситуацій до формування професійних цінностей, які є основою ігрової дії. Вона включає в себе ціннісну критику, що виявляється у педагогічних ситуаціях та перетворення їх під час створення сценарію. Учасники гри розуміють і приймають сценарій, а потім його реалізують. Крім того, залежно від особливостей педагогічних функцій, студенти виступають як критики змісту професійних ситуацій у межах визначених цінностей, а також як сценаристи, що використовують результати критики та режисери-постановники.

Ми пропонуємо майбутнім вихователям використовувати метод “Ділового театру” на заняттях з педагогічних дисциплін. Під час використання цього методу розігруються різні ситуації, в яких досліджується поведінка людини в конкретних обставинах. Майбутнім вихователям потрібно мобілізувати свій досвід, знання та навички, відтворити образ певної особи, розуміти дії, оцінювати ситуацію і знайти правильний шлях поведінки. Основне завдання цього методу інсценування – навчити майбутніх вихователів орієнтуватися у різних обставинах, об'єктивно оцінювати свою поведінку, враховувати потреби та можливості інших людей, встановлювати з ними контакти, впливати на їхні інтереси та діяльність, не вдаючись до формальних атрибутів влади та наказів.

Отже, незважаючи на значущі наукові розвідки та практику вищої та дошкільної освіти, проблема формування комунікативної компетентності у майбутніх вихователів дітей дошкільного віку залишається актуальною й потребує подальшого вирішення. Проведене дослідження не охоплює всі аспекти означеної проблеми. Можливими напрямками майбутніх досліджень є аналіз змісту, форм, методів і технологій підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку до організації комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку.

Використана література:

1. Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2015. 246 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. Харків : Ранок, 2013. 192 с.
3. Державний стандарт дошкільної освіти. 2021. 38 с. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
4. Vaskivska H. O. Formuvannya komunikativnoi kompetentnosti osobystosti yak osnovna problema suchasnoi lingvodydaktyky. *Naukovyj visnyk Sxidnoy evropejskogo nacionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrayinky*, 2016, 1, 33–38. [in Ukrainian].
5. Кошіл А. Формування комунікативної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в процесі професійної підготовки. *Збірник наукових праць: Педагогічна освіта: теорія і практика*. Кам'янець-Подільський. Випуск 25 (2–2018). Частина 2. С. 176–180.
6. Луценко І. О. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх вихователів до організації комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08 – дошкільна педагогіка. Київ, 2013. 40 с.
7. Паласевич І. Комунікативна компетентність вихователя дітей дошкільного віку. *Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія "Педагогіка". Дрогобич, 2017. Випуск 4/36. С. 220–229.

References:

1. Bohush A. M. (2015) *Doshkilna linhvodydaktyka: Teoriia i metodyka navchannia ditei ridnoi movy v doshkilnykh navchalnykh zakladakh* [Preschool linguistic didactics: Theory and methods of teaching children's native language in preschool educational institutions]. K. : "Slovo" Publishing House. 246 s. (in Ukrainian)
2. Bohush A. M. (2013) *Movlenniieviy komponent doshkilnoi osvity* [Speech component of preschool education]. Kharkiv. 192 s. [in Ukrainian]
3. Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity [State standard of preschool education] URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
4. Vaskivska H. O. (2016). Formuvannya komunikativnoi kompetentnosti osobystosti yak osnovna problema suchasnoi lingvodydaktyky. *Naukovyj visnyk Sxidnoy evropejskogo nacionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrayinky* [Scientific Bulletin of the Eastern European National University named after Lesya Ukrainka] 33–38 pp. [in Ukrainian].
5. Koshil A. (2018) Formuvannya komunikativnoi kompetentnosti maibutnikh vykhovateliv ditei doshkilnoho viku v protsesi profesiinoi pidgotovky. *Zbirnyk naukovykh prats: Pedagogichna osvita: teoriia i praktyka* [Collection of scientific works. Pedagogical education: theory and practice]. Kamianets-Podilskyi. Issue 25 (2–2018). Part 2. P. 176–180. [in Ukrainian].
6. Lutsenko I. O. (2013) *Teoretyko-metodychni zasady pidgotovky maibutnikh vykhovateliv do orhanizatsii komunikativno-movlenniievoi diialnosti ditei starshoho doshkilnoho viku* [Theoretical and methodological principles of training future educators for the organization of communicative and speech activities of older preschool children] : dys. ... dok. ped. nauk : 11.00.08. Kyiv [in Ukrainian].
7. Palasevych I. (2017) Komunikativna kompetentnist vykhovatelja ditei doshkilnoho viku [Communicative competence of a teacher of preschool children] *Liudynoznavchi studii: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho derzhavnoho pedagogichnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Seriiia "Pedagogika". Drohobych. Vypusk 4/36. P. 220–229. [in Ukrainian].

Golota N., Karnaukhova A. Training of future educators to the formation of communicative competence children of preschool age

This article examines the essence of the concept of "communicative competence" and its components. The results of research related to the current problems of the formation of communicative competence of future educators of preschool children as a component of general professional competence are analyzed. It was noted that the modern system of preschool education needs a highly qualified teacher capable of effectively and responsibly forming communicative competence in preschool children. The teacher must not only establish effective communication with all participants in the educational process of the preschool institution, but also teach children to express their opinions, contribute to their own experience of adequate use of speech in various life situations, and instill a culture of communication. In order to effectively manage the formation of the communicative competence of young and preschool children, the educator should appropriately use communication technologies, contribute to the creation of conditions for communication for each pupil, namely: trusting and emotional contact that promotes communication, ensuring psychological comfort for each pupil, the opportunity to express their own point of view and be heard. Thus, there is a need to activate an individual approach to students in the process of professional training, to raise their communicative level, to familiarize them with various modern communicative technologies and strategies, and to develop the ability of future teachers to appropriately apply them in the educational process of a preschool education institution; promote the development of creative abilities of future specialists, relying on their independent work, active forms and methods of educational interaction. The article defines the components of training future educators for the formation of communicative competence of preschool children, namely: speech competence; the ability to empathize, the ability to "feel" a child, "read" his condition; the ability to organize various forms of educational interaction that encourage children to actively communicate, defend their opinion, and show initiative; possession and appropriate use of modern communication technologies in the educational process of a preschool education institution.

Key words: future educators, children of preschool age, communicative competence, preparation.